

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3'50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1'20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 111. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamuz 22. — 1923. július 6. Péntek

Az adott szó szentsége

Dolhatnak falak, meginoghatnak társadalmak és államok talapzatai: tul világtaktiliz-mákon és pillanatnyi profitokon, tul telhetetlen ráéhezéseken és tul a magával-jóllakottságon, ártó érteni-nem-akaráson és érteni nem tudó gyűlölködésen, tul mindenem, ami jaj és késerűség: egy fárosz lángol messze valahol az emberiség utjának végső célpontjában, sugárzó, fényt lövelő fárosz: a magasabbrendű emberiség és az erkölcsi világrend alapjaira épített társadalom utmutató szent fárosza. Boldogok azok, akik ennek a fárosznak fényében élnek, mert övek a jövő élet és nagyság, de jaj a társadalomnak és jaj a vezetőknek, akik hátat fordítanak az erkölcsi rend fényforrásának, mert fénytelen végzetbe vezetnek népüket.

1917 év július 17-én a világygöző Anglia egy ünnepélyes ígéretet tett a veszendő kicsiny zsidó népnek. Balfour-deklaráció a neve ennek az ígéretnek és arról szól, hogy Anglia szives segítséget nyújt a zsidó népnek arra, hogy Palesztina földjén ujra fölépithesse ősi nemzeti otthonát. Ismerjük az okokat, amelyekből ez az ígéret fakadt és ismerjük a politikai viszonyokat, amelyek hasznossá tették Angliára, hogy az ígéret elhangozzék. Azóta fordult már egyet a világ kereké, okok szüntek és politikai viszonyok változtak, de tul változásokon és okok szűnésén: Anglia keményen tartja ígéretét. Azóta ez az ígéret már milliárdjaiba került az angol népnek: de Anglia mégis keményen tartja ígéretét. Zsidóbarát Balfour után hideg, számító, tüzetes kormányok kerültek Anglia élére, de számító és tüzetes kormányok változatlanul vették át a balfouri programot, mert köti őket az adott szó szentsége. És jöttek antiszemita árnyalatu kormányok és kormányférfiak, akiknek világfelfogása, politikai irányása, szimpátiája és antipátiája szögesen ellenkezik a biblisis Balfour mentalitásával, de ezek az antiszemita árnyalatu kormányok és kormányférfiak hajszálnyi eltérés nélkül vették és veszik át a cionista Balfour Palesztina-programját, a palesztinai zsidó nemzeti otthon fölépítésének kötelezettségét, visszautasítanak minden támadást és keményen állják az ígéretet, mert ugy érzik és ugy érzi ezt az egész angol társadalom; hogy a nagy angol népet köti az adott szó szentsége — és az adott szó szentsége alól kibujni, az ünnepélyesen adott ígéretet megszegni, a nagy angol nemzet olyan becstelenségnek tartaná, mely kiegyenlíthetetlen ellentétben áll az angol állam erkölcsi alapjaival.

A győzelmes világháboru után megnagyobbodott Románia, az impérium átvétele első napjaiban olyan megértést tanusított, vagy legalább is hangoztatott a nemzeti kisebbségek jogos kívánságai mellett, mely igazán méltónak látszott ahhoz a néphez, amely maga is, hosszú időn át elnyomottnak érezte magát. A román nemzet sorsának intézői, hivatalos képviselote, kormánya minden alkalmat megragadott arra, hogy a nemzeti kisebbségeket biztosítsa kulturális maguk kiélhetéséről. És sohasem mulasztották el, hogy a nemzeti kisebbségek között külön sorban meg ne említsék a zsidó kisebbséget. Ünnepélyes ígéretet hangoztak el és biztatások, hogy a zsidók éljenek külön nemzeti életet, iskolákba vezessék be ujra ősi nemzeti nyelvüket, hogy ennek senki megakadályozója nem lesz, sőt, a román állam a maga erejével is segítségére akar lenni ebben a zsidóságnak. Jól ismerjük ezeknek az ígéreteknek

is az okait és ismerjük a politikai viszonyokat, amelyekből ezek az ígéretet fakadtak. És bizonyos az is, hogy itt Romániában is lendült egyet a világ kereké a háboru befejezése óta. Itt is, csak ugy mint másutt is, ellentétes irányzatú, ellentétes világfelfogásu kormányok váltották fel egymást. De az ígéretet ünnepélyesen megismétlődök és egyöntetiek voltak. Az összes román kormányok egyformán követték a zsidóságtól a héber- vagy rományelvű oktatást és ezzel szemben biztosították a zsidó iskolák szabad fejlődését. A mostani kormány és a liberális párt is.

És most ennyi szent ígéret, adott szó és alkotmányos biztosíték után egyetlen önkényes tollvonással beszüntetik az összes zsidó középiskolákat, megvonják nyilvánossági jogukat csak azért, mert tanítási nyelvük a héber. Fél-év előtt még a kormány követelte a héber tanítási nyelvet. Most az iskolától fosztják meg

Veszélyben a külföldi kölcsön ügye

Egy párisi lap sulyos kritikája a liberális uralomról. Anglia hajlandó kölcsönt nyujtani a vasuti beruházásokra

(Páris, július 5. Az Uj Kelet tudósítótól.) A „Liberté” című párisi lap július elsejei számában vezércikkben foglalkozik Bratianu Vintila pénzügyminiszter párisi utjával. A cikk, amelynek írója Camille Aymard neves francia publicista, éles tollal kritizálja Románia mai kormányzati rendszerét és a kölcsön megtagadása mellett tör lándzsát.

A feltűnő és nem mindenben objektív cikkből közöljük az alábbiakat:

— Pár nappal ezelőtt Párisba érkezett Bratianu Vintila. Bratianu, követve az utazó külföldi miniszterek szokását, amint párisi földre tette a lábát, neki is első dolga volt meginterjuvultatni magát. Az interjuban a pénzügyminiszter megint csak ragaszkodott a külföldön utazó miniszterek tradicionális szokásaihoz. Nagyon szépen elmondotta, hogy Romániában minden a lehető legjobban megy, hogy az ország azóta fejlődik, mióta az ő pártja került uralomra és az idegenek és azok javai a kormány különös gondoskodása alatt állanak. Mikor ezeket a gyakran hallott frázisokat végigrecitálta, hünen a tradíciókhoz, ezekkel a szokásos szavakkal fejezte be az interjút: *Azért jöttem Franciaországba, hogy kölcsönt kérjek.*

— Jó. De ma Franciaország már nem elég gazdag ahhoz, hogy továbbra is pazarló lehessen. Már elvesztettünk körülbelül negyvenötvenmillió aranyfrankot, mert tulságosan sokat hallgattunk a Bratianu Vintilák vöröskakasról szóló meséjére és hittünk a szavaiknak. Mennyire hiányzik most ez a mérhetetlen nagy összeg, amelyet parasztjaink verejtékkel kuporgattak össze, Franciaország gazdasági életéből. Ezzel az összeggel kifizethetnénk az ország tartozásának legalább is a felét és kilencmilliárd frankkal csökkenthetnénk az évi adót.

Románia gazdasági krízise

— Bratianu Vintila azt erősíteti — folytatja a „Liberté” —, hogy pártjának kormányzása alatt megszilárdult az ország belső rendje és haladásnak lendült a közgazdasági élet. Két bizonyíték is — és mindkettő annyira kézzelfogható, hogy bárki is könnyen meggyőződhetik igazáról, bizonyítja a pénzügyminiszter állításának merészségét. Az első a valuta állása. Amikor a Bratianu-kormány uralomra került, a lej harminc francia centimeot ért, ma hét és fél centimra zuhant. A második bizonyíték Románia exportképességének

gyermekünket azért, mert biztunk a román nemzet adott szavának szentségében és mert erón fölül is eleget tettünk a hivatalos kívánalmaknak. Sőt a nyilvánossági joguktól megfosztott zsidó iskolákban is csak a román tanynylvet engedélyezik.

Az erkölcsi világrendbe és az adott szó szentségébe vetett törhetetlen hittünknek kellene megrendülni, ha ezt a kormányintézkedést véglegesnek kellene tartanunk. A román nemzet nem szegheti meg ígéretét és nem teheti csuffá az adott szó szentséget, mert ez ellenkezik becsületességével és erkölcsi alapjával. Szent meggyőződéssel hisszük, hogy az iskolákat nyilvánossági joguktól megfosztó rendelet egy elhamarkodott meggondolás következménye volt és Románia vezetői nem fognak késni, hogy ezt a sulyos árnyékot eltávolítsák a román nemzet becsületéről. Mert dolhatnak falak, meginoghatnak társadalmak, de tul mindenem ami mulandó, egyént és nemzetet egyaránt köt az adott szó szentsége.

csökkenése. Románia régebben hatalmas mennyiségű terményt és petróleumot exportált, ma már mint egy legutóbbi amerikai jelentésből is kitűnik, nem is jöhet számba az exportállamok között. Ez a tény annál sulyosabb beszámítás alá esik, mert Románia a trianoni szerződésnek jóvoltából megkészsereződött a területe és a lakossága is, mégpedig olyan területekkel, amelyek a háboru előtt maguk is jelentékeny mennyiségű gabonát exportáltak. Nekünk kötelezőségünk Bratianu Vintila szavaival szemben leszögezni azt, hogy Románia ma valójában sulyos gazdasági krízis alatt nyög, amelynek főoka abban a politikában rejlik, amelyet éppen a Bratianu-párt honosított meg.

A cikk ezután hosszasan ismerteti a liberális párt választási visszaéléseit, az agrárreform sulyos következményeit és az ipari nacionalizálások kérdését, amelyben pártzempontok vezették a liberálisokat. Majd Románia külföldi tartozásainak rendezését teszi éles kritika tárgyává.

Románia nem rendezi külföldi tartozásait

— Egy évvel ezelőtt — írja a cikk — Bratianu Párisban járt. Akkori utazásának főcélja az volt, hogy Románia francia hitelezőivel megegyezést kössön. Bratianu akkor huszonegy évi moratóriumot kért a francia kereskedőktől. Ezt a kérést a mi kereskedőink és hitelezőink természetesen visszautasították. Ez azonban nem akadályozta meg Bratianu Vintilát abban, hogy hazatérve haladéktalanul törvényjavaslatot szövegeztessen és szavaztasson meg Románia külföldön fennálló tartozásának moratóriumáról. Szerencsére a francia hitelezők érdekeiknek megvédésére blokkba tömörültek és kérésükre a francia kormány Bukarestben erélyes intervencióra készült. Remélhetőleg Franciaország példáját követni fogják a többi államok is. Ezeket kell szem előtt tartanunk, amikor Románia pénzügyminisztere kölcsönről tárgyal velünk.

Londonban is...

Londoni jelentések szerint Bratianu Vintila tárgyalásai Londonban nagy nehézségekbe ütköznek. Az angol pénzügyi körök elzárkóznak egy Romániának nyujtandó kölcsön tárgyalásától. Valószínű azonban, hogy a vasuti beruházásokra szükséges kölcsönt sikerülni fog Bratianu Vintilának megszereznie. A kölcsön kétharmadrészt azonban Anglia vasuti anyagban fogja beszállítani és csak egyharmad részét fizeti ki készpénzben, azzal a szigorú kikötéssel, hogy a készpénzt kizárólag vasuti beruházásokra fordíthatja az ország.

Amerika legnagyobb ünnepe

Napok napja

(Kolozsvár, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap ünnepelte Amerika legnagyobb nemzeti ünnepét. Day of days, napok napja: így nevezi az amerikai július 4-ét, a függetlenségi nyilatkozat (1776 július 4) évfordulóját. E napot a nép kegyeletemeltem ki a hétköznapok szürke sorából; az ünneplés módja azonban annyira elűt az óvilág hasonló ünnepeinek sablonjától, hogy az európai, aki elsőszben tanuja egy Fourth of July-nak, azt sem tudja, hogy a szemeinek szokatlan ünneplésről mint vélekedjék.

Az amerikai ugyanis nem kicirkalmazott ünnepekkkel, hanem örömeinek spontán megnyilatkozásával ünnepel. Örülni pedig széles jókedvvel, ujjongó-hangosan tud az amerikai. Tud, ahogy csak a nagyon egészségesek és nagyon fiatalok tudnak. (Mert bizony Uncle Sam még nagyon fiatal. Mi is egy állam életében száznegyven esztendő?) Julius 4-ike minden bohókás tréfán, lármásan mulató godd fellow-jában bajos lenne azt a szűkszáva, zárkózott, kimérten komoly gentlemant felismernünk, akit a hűvös egykedvűség mintaképeként ismer a világ. Pedig ennek a hangos ünneplésnek, halkszavú, mély értelme van. Az a nagy öröm nem ok nélkül való. Az amerikai nál rövidebb idő alatt fényesebb pályát kevés nemzet futott. És kétségtelen, hogy a fejlődésnek példátlanul gyors iramát az ember diktálta.

Rousseau még meg sem született s a gyarmatosok már aláírásokkal is hitelesített szerződésben (valóságos contrat-social-ban) kötelezik magukat, hogy a törvényeknek, amiknek alkotásában mindenki résztvehet, mert a községnek mindenki tagja, engedelmességet fognak.

Penn Vilmosnak a telepesekekhez intézett szavait a történelem is méltónak találta arra, hogy feljegyezze: „Ti az önmagatok alkotta törvények szerint fogtok kormányoztatni, szabadon és ha akarjátok, úgy élhettek, mint bölcs, iparkodó nemzet. Én nem fogok semmiféle jogot bitorolni, nem nyomok el senkit; az isten jobb sugallattal áldott meg és kegyelmét árasztja reám ennek megvalósítására. Szóval, teljes szívből előmozdítom azt, amit a bölcs és szabad ember személyes biztosságának és boldogságának elérésére észszerűen követelhet.” Az engedelmességet azonban megkívánja, „mert a szabadság engedelmesség nélkül csak zavar, az engedelmesség pedig szabadság nélkül csak rabszolgaság.”

Ebben a légkörben kellett meglazulniok azoknak az érzései kapcsolatoknak, amik a gyarmatokat a brit anyaállamhoz fűzték.

A tulfeszített hirt a teavám pattantja el. A zsarnokság ez újabb önkényén feldühödött gyarmatosok 1773 december 16-ikán a bostoni kikötőben három hajó tearakományát dobják a tengerbe. Az anyaállam megtorló intézkedéseire (a bostoni kikötő elzárása, a lázadók angol törvényesek elé állítása, stb.) a forradalmi bizottság vezetői, Adams és Warren azzal válaszolnak, hogy kongresszusra hívják a gyarmatokat, egyúttal azonban a fegyveres ellenállást is szervezik. A kongresszus Philadelphióban 1774 szeptember 5-én ül össze. Feliratot intéz az angol királyhoz, levelet az alsóházhoz és az anyaállam népéhez. Követeli, hogy a III. György angol király uralkodása alatt Amerikára vonatkozólag hozott összes törvények eltöröltsenek, míg ez megtörténik, eltiltja a behozatalt, a kivitelt és kijelenti, hogy az angol csapatok fegyveres beavatkozására a gyarmatosok is fegyverrel tehetnek.

Az anyaállamnak derogál, hogy a „lázas gyarmatok” kívánságait teljesítse s így fegyveres elintézésre kerül a sor. A hadiszerecsény a kigunyolt, lenézett gyarmatosoknak kedvez: az ellenük küldött angol csapatok, csaknem egy évig tartó háborúskodás után, 1776 március 17-én eredmény nélkül térnek vissza hazájukba.

Am a yankee jól tudja, hogy az anyaállamot az első kudarc el nem riasztja, hogy tehát a gyarmatokra újabb harcok várnak. Jól tudja azt is, hogy az anyaállam tulerejével szemben, idegen

segítség nélkül nem boldogulhat. De egyebet is tud: tudja azt, hogy az idegen (természetesen a franciára gondol) segítség addig, amíg a gyarmatosok alattvalói az angol királynak, nem jelentkezhetik...

E gondolatsornak kiegészülése és formába öntött végső konklúziója a Declaration of Independence, az a Függetlenségi Nyilatkozat, amelynek emlékét oly lelkes örömmel ünnepli az Unio. Jefferson Tamás lángeszének halhatatlan mű-

vében, a Függetlenségi Nyilatkozatban, az Észak-amerikai Egyesült-Államok népe az ország alapító oklevelét tiszteli. A fontos államjogi irat jelentősége azonban túlnő a nemzeti határokon, mert nemcsak az anyaállamtól való elszakadást, hanem az emberi jogokat is proklamálja s midőn fennszármányoló és messzehallható hangot ad a népuralom eszméinek: az emberiség ügyének is szolgál. Julius 4-ike nemcsak Amerikának, de minden szabadságszerető népnek ünnepe.

Mi okozza a magyar korona értékcsökkenését

Bécsi pénzügyi tekintélyek további áresést jósolnak

(Kolozsvár, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar korona napról-napra való értékcsökkenése foglalkoztatja most leginkább a bankköröket. Legelsősorban osztrák bankok vannak a magyar korona körül érdekelve és figyelemreméltó azoknak a köröknek véleménye, amelyek elsősorban állanak a magyar pénzügyi körökkel érintkezésben: a bécsi bankok.

Közöljük bécsi tudósítónknak néhány pénzügyi személyiséggel folytatott beszélgetését. Mind a három egybehangzóan a korona további zuhanásával számít.

Grosz Emil, a Wiener Bankverein igazgatója a korona további áreséséről ezeket mondotta:

— A magyar korona áresését a devizák hiánya és a politikai viszonyok idézték elő. A magyar korona helyzetét a nemzetközi piacon csak a jó termés javíthatja meg. A javulás esélyei nagyon minimálisak. Én nem vagyok szilárd a magyar koronára. Javulást legközelebb nem várok. Sőt, tartok attól, hogy a magyar korona helyzete befolyással lesz Ausztriára is, mert az osztrák ipar a magyar korona sorában erősen érdekelve van.

Basch Arnold, a Zentralwechselstube igazgatója így nyilatkozott:

— A lapok hirt adnak a magyar pénzügyminiszter egy nyilatkozatáról. Eszerint a miniszternek szándékában van a magyar értékpapírok kivételét megkönnyíteni, de emellett nem említi meg,

hogy minél magasabb az értékpapírok árfolyama Budapesten, annál több értékpapírt visznek is be Magyarországra és az ezért kapott beföldi, ugynevezett Innländskronet a svájci kurzus bázisán el lehet adni. Ennek az lesz a következménye, hogy magyar beföldi koronában egyre növekszik a kínálat és ez a kínálat egyre lejjebb nyomja a korona kurzusát. A magyar korona nemzetközi helyzetét ez az állandó, erős kínálat nagyon befolyásolja.

Popper Adolf, a Verkersbank igazgatója, aki szilárdnak vallja magát a magyar koronára, mert azt hiszi, hogy Magyarország változott politikai helyzet esetén külföldi hitelhez fog jutni. De kérdés, hogy mikor következnek be a két eset. Addig a magyar korona stabilizálására nem lehet gondolni.

Egy névvel szerepelni nem akaró kiváló bécsi pénzügyi nyilatkozata szerint a magyar korona tovább fog esni. Oka ennek: a Magyarországon rendelkezésre álló devizák kis száma, az általános politikai helyzet, a jóvátételi követelések és végül a budapesti Devizaközpont abszolút helytelen politikája. A magyar Devizaközpont intézkedései, melyekkel a Magyarországra eszközölt áruszállításokért járó „Auslandskrone“-t jóváírják, felkeltették a külföld bizalmatlanságát a magyar korona iránt és módot nyújtottak arra, hogy a külföldiek az ő magyar koronakészleteiket a piacra dobják. Ha a termés nem felelne meg a várakozásoknak, akkor határozottan el lehet várni a magyar korona további áresését, mert Magyarország egyéb exportjából alig remélhet számottevő devizákat.

Elhalasztják a kisantant színajai konferenciáját

Ellentétes hírek Lengyelország és Görögország kisantantba való felvételéről. Defenzív katonai konvenció készül Szovjetország ellen

(Bukarest, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Belgrádi és bukaresti távirati jelentések alapján beszámoltunk már arról, hogy a kisantant államainak külügyminiszterei július 20-án Színajában konferenciára gyűlnek össze. Belgrádi lapjelentések szerint a konferencián Lengyelország és Görögország kisantantba való belépését beszélük meg.

A konferencia időpontja azonban még kétséges. Az „Indreptarea” jelentése szerint ugyanis a kisantant-államok képviselői között az a kívánság alakult ki, hogy a konferenciát halasszák el a lausannei konferencia befejeztéig. Tekintettel arra, hogy a lausannei konferencia semmiesetre sem ér véget júliusban,

a konferenciát csak augusztusban tartják meg.

Hasonló bizonytalansággal kommentálja a bukaresti sajtó a konferencia programját is, annál inkább, mert hivatalos helyről nem adtak eddig komünikét a konferenciáról. Az „Adeverul” nem tulajdonít nagyobb fontosságot a konferenciának. Véleménye szerint Színajában az érdekelt államok külügyminiszterei a szokásos hathónapi véleménycserére ülnek össze.

A „Presa” diplomáciai és politikai körökből szerzett értesülései alapján közli a színajai konferencia részletes programját. Eszerint a konferenciát ünnepélyes keretek között nyitják meg, majd Duca külügyminiszter köszönetet mond a delegátu-

soknak és a előkészítő bizottságnak kifejtett munkájukért. A konferencia a lapokban jelzett kérdéseken kívül letárgyalja a belgrádi előkészítő bizottság munkáját is. Az előkészítő bizottság, amelyben Romániát Chiriacescu képviselte, igen fontos gazdasági és pénzügyi megállapodásokat dolgozott ki.

A „Presa” értesülése szerint a konferenciának nemcsak gazdasági színezete lesz, mert katonai egyezmények kérdése is szónyegre kerül.

A gazdasági kérdések közül legfontosabb a Törökország, Görögország és Bulgáriával való kereskedelmi forgalom végleges rendezése. A katonai egyezményben a

Szovjetország ellen alakítandó defenzív szövetség tervét beszélük meg.

Az érdekelt államok a konferencia után az ott hozott határozatok értelmében hajtják végre a szükséges intézkedéseket.

Tekintettel arra, hogy hivatalos helyről nem nyilatkoznak Lengyelországnak és Görögországnak a kisantantba való felvételéről, a „Presa” annak a véleményének ad kifejezést, hogy a színajai konferencia

elutasítja Lengyelország és Görögország kérését

és nem hajtja végre a kisantant kimélyítésének tervét.

Az „Indreptarea” viszont valószínűnek tartja

MŰTÁRGYAK
ÉKSZEREK
RÉGISÉGEK

Sternberg Oradea-Mare

LAKBERENDEZÉSEK
ZONGORÁK
SZÖNYEGEK

Lengyel
gánforra
tén a le
hivást k

A
szággal
nyílt. A
teszi, ho
nem juto
kérdésbe
utja kifej
lárdisán
hogy rom
Lengyelor

Herz

Kol
tőjától.)
várost, m
vén Red
títkos p
suhantak
kön, kom
S a fegy
emberek
a disztele
ult a mel
ember sz
halk, ösz
nök emlé

Az
gyászoln
nője fogad
helyezték
mögé siet
fáradhatat
mindenütt
felvilágosít
két jelenet
Az ő jelsz
függönye
himnuszra
ovikeres,
a közönség
precizen b

Sorba
le a továb
lenséggel e
Haptakbav
tenyere a s
összeverőd
latot. De
szívüek sze
lányhangu
rachmim”
melódiaiba.
Rózi elél
jét. Elmes
szivekbehat
trálásképen
öréről. A h
varázsolódi
chaluc, ami
val riasztja
buvó vizim
szélesedik a
színü háta
a nap...

A hét
ganak... C
fáradt chalu
melyet meg
sal hajtják
hoz a száma
ha ma nem
Singer Ver
zsidó ambic
kis darabja
termettségg
szavuk soká
a vibrálás h
költeményén
a lelkekre,
a feljük a na
Teri nagyon
lentül.

Szünet
megy el. A
mindennapi
hányó szava

Lengyelország és Görögország felvételét és magánforrásból arról értesült, hogy megegyezés esetén a lengyel és görög külügyminiszter is meghívást kap a konferenciára.

A kisantant Lengyelországgal és Görögországgal való kibővítésének kérdése tehát egészen nyílt. A hivatalos körök zárkózottsága valószínűvé teszi, hogy a kisantant államainak képviselői még nem jutottak egyöntetű megállapodásra ebben a kérdésben. A román uralkodópár lengyelországi utja kifejezetten a román-lengyel barátság megszilárdításának jegyében zajlott le és így bizonyos, hogy román részről nem fognak akadályt gördíteni Lengyelország felvétele ellen.

Herzl-ünnepélyen a somráknál

Kolozsvár, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nem reklamirozták fel ezt az alvó várost, mégis zsufozásig megtelt tegnap este a vén Redut diszterme. Az emberek szívük titkos parancsát teljesítették és hallgatagon sühantak fel a félhomályban busongó lépcsőkön, komolyarcu cserkészleányok sorfala között. S a fegyvelmezett komolyság rátelepedett az emberek ajkára. Csend, gyászoló némaság tilt a disztelen falak között és borongós hangulat ult a meleg esti levegőben, mint mikor az ember szülei sírjához zarándokol, hogy egy halk, őszinte Kaddist sirjon el az örökös pihek emlékére.

Az ajtókon még mindig betódnak a gyászolnijóvók. Strasser Jolán, a somrák vezető-nője fogadja őket, invitálja, parancsot ad, hogy helyezték el a vendégeket, azután a szinfalak mögé siet összeszedni a szereplőket. Ez a leány fáradhatatlannak látszik. Mindenkiel beszél, mindenütt ott van, rendelkezik, utasítást ad, felvilágosít. Az est előkészítése mellett ráért két jelenetet írni, megrendezni és bemutatni. Az ő jelszavára szétszalad a miniatűr szinpad függönye s a vegyes énekkar rázendít a Király-himnuszra. A közönség együttemre föláll. A ovikeres, komolyarcu Stern Móric háttal áll a közönségnek és úgy dirigálja a négyyszólamra precizen betanított énekpart.

Sorban, minden zökkenő nélkül peregnek le a további számok. Mózes Rózsi bájos közvetlenséggel elszavalja Vér Andor versét Herzlről. Haptákbavágja magát, három ujra emelt tenyere a sómérkalaphoz szökken és a tenyerék összeverődnek, megszakítják a tompított hangulatot. De csakhamar megnedvesedik a puhább-szívűek szeme, amikor a szöke Eckstein Béla lágyhangu torkából felzokog az „El mólé rachimim“ s az énekkar belezummög a sikongó melódiába. Azután hirtelen fordulattal Noszin Rózsi elének varázsolja a nagy Vezér élete elejét. Elmeséli a Judenstaatot, közvetlenül, szívekbehatoló egyszerűséggel és szinte illusztrálásképen felhangzik a korus éneke a Jordán öréről. A homályba turódó tekintetek elé oda-varázsolódik a palesztinai hajnalban barangoló chalu, amint eddig soha nem hallott melódiával riasztja fel a Jordán nádas partjában megbuvó vízmadarakat... És amint száll, ujjongva szélesedik a dal, valahol az erdős hegyek lilaszínű háta mögül kidugja aranyvörös fejét a nap...

A héber hangok még a fülünkben zsonganak... Ott künn már alkonyodik. Két fáradt chaluca kerül elének. Lepihennek a földre, melyet megkeményít a lankadás. Hazagondolással hajtják álomra fejüket, de idegen jön, hirt hoz a száműzetésből, hogy jönnek a többiek is, ha ma nem, akkor holnap... Noszin Rózsi, Singer Vera és Neumann Olga dicséretreméltó zsidó ambícióval játszották el Strasser Jolán kis darabját, műkedvelőknél jelentősebb rátermettséggel. Amikor legördült a függöny, zavuk sokáig ott vibrált még a lelkekben. S a vibrálás kapudöngetéssé fokozódott Giszkalay költeményénél, amely bilincstörő kézzel szakadt a lelkekre, pedig bájos gyerekkarc suttopta feléjük a nagy Herzl tragédiás intelmét. Braun Teri nagyon szépen szaval, kedvesen és közvetlenül.

Szünet. Még mindig jönnek és senkisen megy el. Az emberek arcáról elszállottak a mindennapi gondok és a lelkiismeret szemrehányó szava ég a szemükben. Es visszamennek,

hogy tovább hallgassák más és új formában a mementót, a mulasztottakat. És a kis Janovitz Irén száján megjelenik a mosolygós szemű ember, aki maga köré gyűjti a szomorúság rabjait és kiviszi őket a napra, az ősi havasok közé... Al hár gavóhá... S a hegyen felszabadult emberek dala száll. De jaj, itthon könnyes a nép szeme s a kis gyermek nem kap feleletet anyjától, mikor telik már meg a könnyek serlege... Singer Vera kitünően interpretálta Frug héber versét. Az igazgatója, aki mellettem ült, büszkén sugta fülembe: a Tarbut legjobb hebraistája a leányok között.

Drága volt a kis Dáskál Sanyi két magánzámával, a Hachmiszénu és a Sómér Jiszráél című héber dalokkal. Csodás hangja van. Talán ő kapta a legtöbb tapsot és Strasser Jolán másik, sikerültebb egyfelvonásosának a szereplői. Jachele látomása az országuton mély hatást váltott ki. Ebben legtöbb érdeme Simon Tibornak

Anglia visszavonhatja aláírását a versaillesi szerződésről

Tiltakoznak a brit miniszterek. Curzon nem keresi a találkozást Saint Aulairrel. A francia sajtó óva int a szakítástól. Drótsövényt húztak a Ruhr-vidék és Németország között

(London, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerdán délben az angol kormány tagjai minisztertanácsra gyűltek össze, amelyen megtárgyalták Saint Aulairre francia nagykövetnek a kormány kérdőívére adott válaszát. A minisztertanács a késő délutáni órákig tartott. Lefolyásáról

a miniszterek titkolóznak

és az érdeklődő újságíróknak eddig semmiféle információt nem adtak. Hivatalos jelentést sem adtak ki. A Reuter-ügynökség szerint ez a titoktartás kívánatos, mert ha nyilvánvalóan nézeteltérések mutatkoznak a szövetségeseik között, ezeknek a kiemelése és világgákiürtölése csak káros volna. Politikai köröknek az a véleménye, hogy bár Curzon és Saint Aulairre nem állapodtak meg az új találkozásban, ez még nem jelenti a tárgyalások megszakítását.

Anglia visszavonhatja...

Párisi híradás szerint a francia sajtóban a helyzetről pesszimista hangulat uralkodik. A „Journal Industrielle“ szerint Franciaország hajlandó irásban is válaszolni, de a kormánynak az a nézete, hogy a papirosra leszögezett feleletek még jobban kiélezik a helyzetet, mint a szóbeli tárgyalások.

Az ébredők nem kérnek a kiasantant barátságából

Liberálisok, emigránsok, csehek kedvéért nem távozik a kormány. Hogyan él a „Kadima“ zsidó cserkészcsapat Hegedüs György ébredővezér lantájában. Kimondták a sürgűsséget az indennitásra

(Budapest, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Peidl Gyula és Drózd György által megindított külpolitikai vita, amelyben tudvalevőleg felszólították Bethlent, hogy hagyja el helyét, mert ez esetben Magyarország szomszédaitól jelentős területi engedményeket kaphat, egyre szélesebb hullámokat vet. A nemzetgyűlés mai ülésén az indennitási vita kapcsán Hegedüs György, az ébredők egyik vezetője beszélt.

Sokat beszélnek mostanság új keresztény politikáról, de ez csak az igazi keresztény politika elaltatója. A nagy- és kisantant reprezentánsainak nincs keresztény mentalitásuk és ezért a miénket el akarják sorvasztani. Baloldarlól azt ajánlják, menjünk ellenségeink elé és hajtunk fejet, mert odaát már megvan a békeszándék. Drózd hangoztatta ezt először a nemzetgyűlésen, de elhallgatta a feltételeket, amelyeket támasztottak.

Ezek nem egyebek, minthogy liberális-szocialista kormány alakuljon és az emigránsok hazajűjjenek.

A magam részéről nem igen ajánlom az emigránsoknak a hazatérést. A feltételek között az is szerepel, hogy az keresztény ligák és ébredő szervezetek feloszlattassanak. Jegyezze meg Drózd, a magyar nemzet még nem zűllött le annyira, hogy keresztény szervezeteit a liberálisok, emigránsok és csehek kedvéért feláldozza. Jellemző egyébként, hogy minhelyt keresztény alakulatokról van szó, a liberálisok és szocialisták nem nagyon hangoztatják a szervezkedési jog szabadságát. Mondja meg Drózd a

van, aki meglepő készséggel adta a szüleitől megfosztott, lázalmában gyötrődő zsidó gyermekeket. A nagyon megérdemelt és nagyon szép sikerben méltó társai voltak Schwartz Irén és Blum Ilona. A szerzőt is többször a lámpák elé tapolták.

Eckstein Béla pompás felkészültséggel sirta az emberek lelkebe az új haza meghódításában elesett Trumpeldor halálára szerzett gyászindulót. A komor hangulatot kellemesen enyhítette az imponálóan fölényes Antal Pista és az ügyes Gidáli Kálmán Bériot-koncertduója. Sokáig ünnepelték a két muzsikust. És a lelkében megfogott közönség alig akart szétozslani, amikor az énekkar befejezte a Hatikvát. Mindenki sajnálta, hogy elmúlt a sok és tarka álomkép, vége az ünnepségnek. De aztán bizakodó hangulattal megindult a tömeg, ki a szabadba

Assér Lemil

Anglia visszavonhatja aláírását a versaillesi szerződésről

ezt azonban Franciaországnak kikényszeríteni nem szabad. A szakítás nem indulhat ki Franciaországtól.

Harmincmilliórd pénz-büntetés Duisburgra

Essen, július 5. A francia és belga csapatok Németország megszállott és meg nem szállott területe között drótsövényt húztak, amelyet lövészárkba beásott katonákkal őriztetnek. Erre a duisburgi merénylet adott okot. A megszálló csapatok lehetetlenné akarják tenni, hogy Németország bármiképpen is érintkezhesse a Ruhr-vidékkel. A höhnfeldi hidrobbanás miatt Duisburg városát harmincmilliórd márka pénzbüntetésre ítélték.

A német fémmunkások sztrájkja

Berlin, július 5. Múltán a hetek óta folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre, tegnap kitört a fémmunkások sztrájkja.

Háromszázezer ember sztrájkol,

akik tízezer márka órabért és a drágaságnak megfelelően automatikusan emelkedő bért követelnek. Ugyancsak sztrájkba léptek az építőmunkások is. Berlin általános sztrájk előtt áll.

cseheknek, nem utasítjuk vissza a közeledést, ha őszinte szívből jön.

— Bizonyosságul ennek hajtják végre a felvidéken elnyomott testvéreinkkel szemben a kisebbségi jogokat. Kétségbe kell esnünk, hogy ellenségeinknek ilyen protektorai vannak idebenn az országban, akik mindent elmondhatnak következmények nélkül. A francia kamarában aligha lehetne így nyilatkozni az ellenségről.

Nálunk minden politikai ügynök, minden jött-ment szabadon beszélhet.

Destrukció az, amit itt csinálnak, mert a lemondást hirdetik és az ellenséget földicsérik. Hát velük szemben a kormány teljesen tehetetlen? Ignotus, a „Nyugat“ főszerkesztője ma is emigráns és a neve mégis ott diszoleg a lapon!

— Megütöközésemet fejezem ki, hogy szabadon támadják a bíróságot. A keresztény irányzatnak sohasem volt baja a bírósággal. Ha Rassay olyan nagy hangon beszél titkos szervezetekről, amelyekről nekem nincsen tudomásom, különbséget kell tennie keresztény-nemzeti és internacionális-szocialista szervezkedések között. Nézzon csak utána a „Kadima“ nevű titkos zsidó szervezetnek, milyen célokat szolgál és miért van ott az ágense minden zsidó hitközségben. En megmondom: rendezavarásra szervezkednek!

Ezután Kiss Menyhért beszélt, aki ugyancsak az ébredők vezérémbere. Vázolja a művelt középosztály és a munkásság nyomorát. Ez azért van, mert a tojást a Kereskedelmi

az Észak-
g alapító
jelentő-
on, mert
st, hanem
n fennen-
a népura
is szolgál.
de min-

sét

áriolyama
nek is be
ldi, ugyne-
bázisán el
énye, hogy
szik a kíná-
zi a korona
zi helyzetét
olyasolja.
zgatója, aki
onára, mert
t politikai
jutni. De
a két eset.
nem lehet

karó kiváló
at a magyar
: a Magyar-
kis száma,
steli követel-
pont abszolút
Devizaközpont
gra eszközt
-t jóváírják,
gát a magyar
arra, hogy a
iket a piacra
g a várakoz-
lehet várni a
mert Magyar-
at számottevő

át

való
osz-

kifejtett mun-
jelzett kérdé-
őkészítő bizott-
tságg, amelyben
en fontos gaz-
ásokat dolgo-

a konferenciá-
esz, mert
ese is szó-

legfontosabb a
riával való ke-
dezése. A kato-

kitandó de-
szélik meg.

erencia után az
hajtják végre

ios helyről nem
Görögországnak
Presa“ annak a
a színajai kon-

Görögország

kímélyítésének

alószínűnek tartja

RENDEZÉSEK
GORÁK
NYEGEK

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utánoyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

— **A királyi pár meglátogatja a nyugati fővárosokat.** Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” értesítése szerint a királyi pár szeptemberben vagy novemberben meglátogatja Páris, Rómát, Brüsszelt és Londont. Az utazásra nézve már megállapodás történt a külföldi udvarokkal, csupán az időtartamra vonatkozólag folytak még a tárgyalások.

— **Bukarestbe utazik a kolozsvári polgármester.** Utalea polgármester, Moga városi tanácsos és Rusu főszámvevő vasárnap Bukarestbe utaznak, hogy a kormánytól a költségvetés jóváhagyását kieszakozólják.

— **Tisztviselők nemzetközi konferenciája.** Bécsből jelentik: Tegnap kezdődött a tisztviselők nemzetközi szervezetének előkészítő konferenciája, amelyen Németország, Franciaország, Hollandia, Csehszlovákia és Ausztria képviselői, valamint Rode, a genfi nemzetközi munkahivatal titkára vesznek részt.

— **Uj pályázat lesz Kolozsvár villamosműveire.** A belügyminiszter tegnap táviratot intézett Kolozsvár város tanácsához, amelyben utasítja, hogy a villamosmű bérletére záros határidőn belül pályázatot írjon ki.

— **Egy román hajót elhagyott a személyzete.** Bukarestből jelentik: A „Milcovtu” román gőzös Triesztből idegen személyzettel Romániába hazaérkezett. A gőzös kapitánya és személyzete között Triesztben bérddifferenciák keletkeztek, amelyek következtében a román személyzet elhagyta a hajót és a kapitány kénytelen volt Triesztben idegen legénységet felfogadni.

— **Eltemették a vintileanai áldozatokat.** Bukarestből jelentik: A vintileanai áldozatokat szerdán délután temették. A gyászszertartáson a kormányt Mosoiu tábornok közlekedési miniszter képviselte. Az egyházi szertartást a buzei püspök végezte nagy segítséggel. A temetésen kétezer ember vett részt, akiknek szivettépő jajveszékése a gyász megrendítő képét nyújtotta. A sírok előtt leirhatatlan jelenetek játszódtak le, maga Mosoiu tábornok is sirva mondott néhány vigasztaló szót a kormány nevében és kérte az összegyűlt vasutasokat kötelességeik fokozottabb, lelkiismeretesebb teljesítésére. Végül Stroeescu csendőrnagy a szerencsétlenül járt csendőröktől búcsuzott, mire a koporsókat elhantolták.

— **Kedvezmények a magyar devizaváltásánál.** Budapestről jelentik: A devizaközpontnál nagy reformok történtek. A devizaközpont az egyes cégeknek megengedi, hogy a valutákat ne szolgáltatassák be, hanem az igényjogosultaknak szabad megállapodással közvetlenül adhassák el. Egyéb könnyítéseket is tervbevettek.

— **Megkönnyítik az északamerikai Egyesült-Államokba való bevándorlást.** Párisból jelentik: A „Chicago Tribune” washingtoni értesítése szerint július elsejétől 357.803 bevándorlót engednek be az északamerikai Egyesült-Államokba. Az amerikai hatóságok ezenfelül arra kötelezték, hogy a bevándorlók számát a megengedett maximum alá kell csökkenteni, mivel az Egyesült-Államokba a nagybirtokosok nagy részének az ipari üzemekre való áttérése következtében igen nagy lesz a munkáshiány.

— **Megölték és kifosztották a ponori jegyzőt.** Segesvárról jelentik: A fehéregyházi vasútvonal mentén a sínek között holtan találták Kis Dénes ponori jegyzőt. A jegyző fején hatalmas ütés volt, amely valószínűleg szétzúzta a koponyáját. A halott zsebei üresek voltak, ebből arra következtetnek, hogy a jegyzőt rablók tették el láb alól. A meggyilkolt jegyző unokaöccsének, Kis Lajos fehéregyházi református tanítónak meglátogatására igyekezett gyalog. Valószínű, hogy Segesváron csatlakozott hozzá valami ürüggyel gyilkosa s utközből leütötte és kirabolta.

— **Felláztak és elbarrikádozták magukat egy börtön fegyencei.** Bukarestből jelentik: Az ocelemarei fegyházban kényszermunkára ítélt rabok felláztak és elbarrikádozták magukat a bányában. A lázadók, kiknek száma kétszázötvennégy, foglyul ejtettek hét tisztviselőt és huszonhat munkást. A hatóságok képviselői azonnal megkezdtek tárgyalásokat, azonban eddig eredmény nélkül, mert a rabok nem akarnak mással tárgyalni, csak a börtönügyek vezérigazgatójával, akinek megérkezését ma estőre várják. A lázadás oka az, hogy a bányászfegyencek havi pótdíját nem fizették ki.

— **Megalakult az erdélyi Zsidó Árvagondozó hátszegi tagozata.** Deák Lajos dr. ügyvéd elnökletével Hátszegben megalakult a „Joint” által támogatott Zsidó Árvagondozó helyi bizottsága. A bizottság jegyzőjévé Kacz Lajos igazgató-tanítót választották meg, tagjaiul pedig Stern Edmundét, a zsidó Nőegylet elnökét, Berkovits Rezsőné, a „Noémi”-leányegylet elnökét, Léb Manonét, azonkívül Weil Lajost, a Chewra Kadischa elnökét és Klein Henrik bankigazgatót. A bizottság már megkezdte működését.

— **Megrabolták egy nagyváradai ügyvéd feleségét a kolozsvári gyorsvonaton.** Kedden este vakmerő rablás történt a kolozsvári gyorsvonaton. Biedermann József nagyváradai ügyvéd felesége Kolozsvárra akart jönni. A csucaai állomáson egy katonaruhás fiatalember szállt be a fülkébe s felhasználva, hogy Biedermanné magában volt, felkapta a legnagyobb bördöt és kirohant. A megremült asszony segélykiáltásaira az utasok üldözöbe vették a tolvajt, de a fiatalembernek sikerült leugrania a már robogó vonatról.

— **Három tiszt meg akarta gyilkolni az osztrák kancellárt.** Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség három volt tisztet tartóztatott le, akik, amint a vizsgálat kiderítette, több osztrák politikus, közöttük Seypelt is meg akarták ölni. A tartóztatott tisztet, akik egy német jobboldali gyilkosszervezetnek a tagjai, névszerint Kruger, Wolf és Mischowal kapitányok. Lakásukon nagymennyiségű municiót, ekrazitot és huszonöt Mannlicher-fegyvert találtak. Megállapítás nyert az is, hogy Tillesen kapitányt, aki Erzberger és Rathenau meggyilkolásánál szerepet játszott, annakidején ök rejtegettek Bécsben. Társaságukhoz tartozott egy tizenhatéves Novosal nevű fiú is, aki a múlt héten megölte egyik barátját, Kargert, mert annak tudomása volt a titkos szervezetről. Karger napokkal ezelőtt lépett ki és attól féltek, hogy elárulja őket. A vezetők utasítására azután Novosal megölte barátját, nehogy árulója legyen titkuknak. A rendőrség széles körben folytatja a nyomozást, mert erős a föltevés, hogy a gyilkosszervezetnek messze kiágazó hálózata van és állandó összeköttetést tart fenn a német puccsista szervezetekkel.

— **Zene hallatszik reggeltől estig Abbáziában.** A parkban délelőtt kurmuzik, délután a gyönyörű Quarmeróban, este a Stefániában zenélnek, táncolnak. Ha pedig kisüt a hold, olasz katonákból, halászból összeverődött alkalmi énekesek bárkákban ülve danolják a szebbnél szebb dalokat.

Heti naptár

5683. Tímuz 23. Szombat. Ujholdkírdetés.

Szombat beköszöntése: Temesváron 8 óra 25 perc, Kolozsváron 8 óra 15 perc, Brassóban 8 óra 5 perc.

Szombat vége: Temesváron 9 óra 20 perc, Kolozsváron 9 óra 15 perc, Brassóban 9 óra.

Szidra: Pinchasz. A negyvenéves pusztai vándorlás végén ismét népszámlálás volt, amely megállapította, hány emberre lehet számítani az ország tényleges birtokbavételére. Ez a számlálás a pusztai nemzedék teljes kihalása után történt, abban nem vett részt az első népszámlálás szemtanúi közül más, mint Kaleb és Josua, aki Mózes halála után bevettette a népet az ígért földjére.

Háftára: Divr Jirmijáhu. (Jirmija 1.) Közel ezer évvel a honfoglalás után elfelejtette a nép azokat az igazságos törvényeket, amelyekhez az országban való megmaradása kötve volt s pogány szomszédjaitól eltanult bűnös életmódja veszélyeztette létét. Ekkor történt Jirmijáhu profétává való felavatása, hogy a népet a jó utra térítse s mentse, amíg még menthető.

Ros-Chodes Ab: Szombaton.

— **Romantikus szerelmi dráma Aradon.** Aradról jelentik: Megrendítő szerelmi tragédia történt ma az aradi Központi-szálloda I. emelet 26. számú szobájában. Irimias József nagyváradai mechanikus rálött szeretőjére, Dan Niel bartáncosnőre, azután maga ellen fordította a fegyvert és szívenlőtte magát. Irimias azonnal meghalt, Dan Niel ellenben csak könnyebben sérült meg és már is tul van a veszélyen. A vizsgálat megállapította, hogy Irimias hónapokig élt együtt a táncosnővel, aki később elhagyta és nem akart tudni róla. A romantikus hajlandósága mechanikus Aradra utazott a táncosnő után, hogy rábírja a visszatérésre. Majd, mikor könyörgése nem használt, revolverével előbb a lányra lőtt, azután maga ellen fordította a fegyvert. Irimias zsebében egy jegyzőkönyvet találtak, amelynek lapjára a következő mondat volt írva: Önként megyünk a halálba, csak az a kívánságunk, hogy közös sírba temessenek. Dan Niel viszont a rendőrközegek kérdésére kijelentette, hogy Irimias szándékairól semmit sem tudott és ő neki nem volt szándéka meghalni.

— **Ellopták a zilahi posta pénzküldeményét.** Tegnap délután a Szamosvölgyi vonattal, a többi postai anyag között, egy pénzeszsák érkezett Kolozsvárra. A zsákot, amelyben 29.568 lej értékű egy- és kétejes bankjegyeket küldött a zilahi posta, a kolozsvári személyzet átvette s berakta a postautóba. Átadásakor azonban ezzel a küldeménnyel nem tudtak elszámolni. A postafőnökség feljelentésére kihallgatták az átvető személyzetet, de valamelyük alapján a pénzeszsák eltűnésének részleteit a rendőrség nem tudta megállapítani.

— **Harcias női politikus.** Londonból jelentik: Az alsóház tegnapi ülésén Lady Astor, aki az angol alsóház három női képviselőjének egyik legismertebb tagja, afölött való elkeseredésében, hogy az általa benyújtott törvényjavaslatot a Ház leszavazta, tetőleg inzultálta Sir Banberrys képviselőt, aki a javaslat ellen beszélt. A harcias képviselő eljárása élénk visszhangra talált a szocialista sajtóban. A Daily Herald megelégedéssel konstataulta, hogy az első tetőlegesség egy kormányparti képviselő részéről történt.

— **Letartóztatás és szabadonbocsátás a postacsálás ügyében.** Nagyváradról jelentik: A vizsgálat további során a rendőrség szabadon bocsátotta Gara Izidort, akit azért tartóztatott le, mert nevét és címét megtalálták Freiburger bizalmas feljegyzései között. Mára kiderült, hogy Gara életbiztosítási ajánlatot tett Freiburgernek és így került a címe Freiburger feljegyzései közé. Szabadonbocsátották továbbá Sassu Ament is, akiről kiderült, hogy nincs része a hamisításban. Őrizetbe vette a rendőrség Freiburger nővérét, akit az a gyanu terhel, hogy tudott bátyja üzelméről. Catana rendőrprefektus ma kitüntetésre terjesztette fel Starrak rendőrkapitányt, aki a nyomozást páratlan eréllyel és fáradhatatlan buzgalommal folytatta le.

— **Koponyákkal futballozó gyermekek.** Karlsbadból jelentik: A Mozart-parkban, amely azelőtt temető volt, a gyermekek kiásott koponyákkal és emberi csontokkal futballoztak. Az eset, amely jellemzően világít rá a szocialdemokrata elvek légkörében felnőtt gyermekek érületére, az egész vidéken megdöbbenést keltett.

— **Rendőrségi hírek.** Az Eötvös-utcai tanítónképezde egyik növendéke feljelentést tett a rendőrségen, hogy hátezer lejt érő briliánsgyűrűjét ellopták. A tolvajt, az intézet kiskoru cselédje személyében letartóztatták. — A marosújvári rendőrség közözlőlevelet adott ki Domokos Zsófia cselédleány ellen, aki gazdájától, Jakab Dezső kereskedőtől 12000 lej értékű ruhaneműt lopott el és a pénzzel Kolozsvárra szökött. Rövid nyomozás után Avram detektív egy zugszállóban letartóztatta. Marosújvárra kísérik. — Talpos Dregán felsővidrai gazdálkodó 7500 lejt tartalmazó pénztárcáját egy vasuti kis korcsmában ellopták. — Tuduce Lidia cselédleányt, aki gazdájától, Bumbu Aurél Mester-utca 2. alatti lakostól 17000 lej készpénzt lopkodott össze két hónap leforgása alatt, bekisérték az ügyészségre. — A Mattay és Hutter utóda cég feljelentést adott be ismeretlen tettes ellen, aki szerdán délelőtt a Jókai-utcában lévő péküzletének pénztárából nagyobb összeget lopott el. A rendőrség nyomoz a kasszatólvaj után.

Közgazdaság

Elhalasztották a Sfatul kongresszusát. Bukarestből jelentik: A Sfatul Negustoreso kongresszusát, amelyet mostanában kellett volna megtartani, öszre halasztották. A kongresszusnak egyik főprogramja az alapszabályoknak olyan értelemben való módosítása lesz, hogy a Kereskedők Tanácsába bevonják a kapcsolódó területek kereskedővilágát is. Igen fontos az ország közgazdaságára, hogy ezek is egyenlő jogokat és kötelezéseket vállaljanak a tanácsban, amelyet csak ilyen módon lehet nagy és hatásos gazdasági tényezővé kifejleszteni.

A tüzifaexport ügye. Megirtuk bukaresti jelentés alapján, hogy a tüzifaexport ügyében a végleges megállapodás minden valószínűség szerint a hét közepén jön létre. Az előzetes tárgyalások során úgy állapodtak meg, hogy a fatermelők és fakészlettulajdonosok a CFR. részére 25.000, Bukarest részére 20.000, a katonaság részére 5.000 vagon tüzifát szállít 3.240 lej vagononkénti ár mellett. A szállítást tíz hónap alatt be kell fejezni olyanképpen, hogy a kormány a 14 naponként előre bejelentendő állomásokról köteles a fát saját vagonjaiban elszállítani. Ha ezt a mennyiséget 14 nap alatt el nem szállítják, ez kiesik a szállítási kötelezettség alól, ugyancsak az egész mennyiség is, amelyet tíz hónap alatt el nem szállít a kormány. A fizetés olyanképpen történik, hogy minden körzet székhelyén valamely bankban elhelyezi a kormány a pénzt, amelyből a bemutatott fuvarlevélmásolatokra kifizetik a megfelelő vételárt. Azok a termelők és fakészlettulajdonosok, akik szállítási kötelezettségüknek nem tesznek eleget, belföldre sem kapnak szállítási engedélyt. E kötelezettségekkel szemben megígérte Sassu miniszter, hogy a kiviteli tilalmat azonnal feloldja; a kivitelre vonatkozó ötvenszázalékos fuvardíjmelést törölteti; az 500 lej vámdíjtelt leszállítja; az agrárreformmal kapcsolatos tilalmakat (pl. a kitermelt fára vonatkozó zárlatot) feloldja. Az Erdélyrészi Faegyesület ma azt a táviratot kapta, hogy az egyesület kiküldöttei és a CFR. megbízottja már a vagonok szétosztása felől tárgyalnak. Ez valószínűvé teszi, hogy a megállapodás az említett alapokon perktuálódott.

Devizaautorizációt kapott az Erdélyi Bank. A kolozsvári Erdélyi Bank devizaátutalásra és kereskedelemre jogosító autorizációt kapott. A bank hétfőn megnyitja devizaosztályát. Bankköréből szerzett értesülésünk szerint minden valószínűség meg van arra, hogy a kormány mindazon bankoknak, akik régebben is devizaüzletekkel foglalkoztak és ezt szabályszerűen kimutatni tudják, ismét megkapják a devizakereskedelempre és átutalásra való jogukat.

Textilgyárosok értekezlete. Bukarestből jelentik: Pénteken, f. hó 6-án a textilgyárosok és fonalkészítők értekezletet tartanak a kereskedelmi minisztériumban. Ezen az ülésen, amelyen részt fog venni a belügyminiszter képviselője is, foglalkozni fognak a leu maximális árának megállapításával, hogy lehetővé tegyék a szegényebb néposztályok számára, hogy hozzájuthassanak a belföldi textilárukhoz.

Élelmiszertőzsde Bukarestben. Bukarestből jelentik: A nagy drágaságra való tekintettel Bukarest polgármestere elhatározta, hogy javaslatot tesz egy élelmiszertőzsde felállítására vonatkozólag. A felállítandó tőzsde árfolyamai érvényesek lesznek a napi kereskedelemben és így megszűnnének azok a kilengések, amelyek oly súlyosan éreztetik hatásukat a vásárló közönséggel.

A Sfatul-bank megkezdte működését. Bukarestből jelentik: A százmillió alaptőkére ter-

vezett Sfatul-bank, amelynek részvényeire ötvenmilliót már befizettek, a napokban kezdi meg működését. A bank az összes nagyobb városokban fiókokat akar létesíteni, így Kolozsváron is. Ebben az ügyben hétfőn este a kolozsvári Sfatul választmányja ülést tart.

A mai valutapiac

A lej hullámozása. A német márka és a francia frank esése. Az osztrák korona javulása

(Kolozsvár, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a párisi tőzsdén a mai nyitáskor 280-ra esett. Az esés következtében a nyugati devizák lényegesen megszilárdultak. Élénk kereslet volt dollárban és font sterlingben. A zárlatnál azonban huzspontos emelkedéssel 850-re javult. Ez természetesen magával hozta a devizaárak gyengülését.

A német márka a mai zürichi zárlatnál 30-ra esett. Belföldön az esés hírére a kínálat megnövekedett. Forgalom nagyon minimális volt. A berlini tőzsdén a devizaárak ismét emelkednek. A dollárt már 166.000 márkával jegyzik. A német márka esése a francia frankot is alányomta. A mai zürichi tőzsdén 3390-nel jegyezték.

Az osztrák korona emelkedő irányzata a zürichi tőzsdén mindjobban kitünik. A bécsi tőzsdén állandó értéksökkenések vannak. A lej már csak 352-vel jegyzik.

Irányzat: Lejben ingadozás, német márkában esés.

Július 5-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4500—4600 külföldi magyar koronát,
7500—7700 belföldi magyar koronát,
846—847 francia frankot,
290—291 svájci frankot,
049¹/₂—049³/₄ dollárt,
1118—1120 olasz lírát,
71000—71200 német márkát,
35200—35400 osztrák koronát,
1658—1660 cseh koronát.

Valutapiac július 5-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1180, London 907, Newyork 198¹/₂, Róma 868, Zürich 3490, Prága 601, Bécs 2850, Budapest 225, Berlin 13.

Bukarest. Valuták: Márka 16—17, léva 170—175, török lira 120—125, font sterling 910—930, francia frank 1230—1250, svájci frank 35—36, lira 885—900, drachma 425—475, dinár 218—225, dollár 205—207, Napoleon 710—730, osztrák korona 23—29¹/₂, magyar korona 150—175, cseh korona 590—595, lengyel marka 21—23.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 32—30, Newyork 57100—577¹/₂, London 2580—2629, Páris 3425—3390, Milano 2510—2490, Prága 1742¹/₂—1740, Budapest 650—650, Belgrád 615—615, Bukarest 285—285, Varsó 50—53, Bécs 81¹/₂—81³/₄, Bécs beléjegyzett —.

Zürich. Utőtőzsde: Berlin 32, Newyork 577, London 2631, Páris 3395, Milano 2495, Prága 1740, Budapest 6¹/₂, Belgrád 615, Bukarest 285, Varsó 53, Bécs 81³/₄, Bécs beléjegyzett —.

Páris. Nyitás: London 7710, Newyork 1702, Berlin 10, Róma 7340, Prága 5075, Bukarest 830, Zürich 294, Bécs —, Varsó —.

Páris. Zárlat: London 7762, Newyork 1705, Brüsszel —, Bukarest 850, Milano 7340, Zürich 295, Prága 5162, Berlin 10, Bécs 24.

Berlin. Zárlat: Róma 7200, London 750000, Newyork 166000, Páris 9850, Zürich 29200, Bécs 238, Prága 5100, Budapest 1975.

Bécsi zárlat: Lej 352.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 3345—3465, lej 42—46, fontsterling 38925—40250, marka 530—610, olasz lira 371—391, francia frank 507—527, szokol 25800—27000, svájci frank 1480—1540, oszt. korona 1205—1305, dinár 9100—9500, dollár 8540—8480, lengyel marka 740—820.

SPORT

A KAC országos atlétikai versenye. Vasárnap rendezik meg a KAC atlétikai versenyt, amely a közeljövőben rendezendő országos bajnokság igen érdekes előpróbája lesz. Arad, Temesvár, Nagyvárad, Petrozsény, Vulkán, Nagyenyed legjobb atlétái adnak egymásnak találkozót, melyen,

tekintve a nagy versenykedvet, egy néhány régi rekord könnyen megdőlhét. A verseny gyors és sima lebonyolítását a KAC elismerten jó rendezőgárdája biztosítja. A versenyt követőleg a KAC és Haggibbor barátságos mérkőzés keretében találkozhatnak. A két kiváló csapat méltó befejezése lesz a vasárnapi sportünnepnek.

A göteborgi olimpiász harmadik napja. A Göteborgban elődöntésre kerülő kis olimpiász harmadik napja a következő eredményeket hozta:

Diszkoszvetésben: 1. Nytma (finn) 44 m. 95 cm. 2. Steinbrenner (német) 42 m. 17 cm) 3. Eriksohn (svéd) 42 m. 4. Csethy (magyar) 40 m.

Hármasugrásban: 1. Tunlos (finn) 15 m. 39 cm. 2. Janusohn (svéd) 14 m. 69 cm. 3. Holz (német) (német) 14 m. 26 cm.

400 m. síkfutásban: 1. Willen (finn) 49 mp. 2. Endgal (svéd), 3. Paulen (holland) 497 mp. 4. Kirrunczy (magyar) 503 mp.

1500 méteres síkfutás: 1. Widle (svéd) 3 p. 56 mp. 2. Pelcer (német) 3 p. 58 mp. 3. Hulting (svéd) 4 p. 22 mp.

4+100 m. staféta: 1. Finnország 426 mp. 2. Svédország 435 mp. 3. Norvégia 436 mp. A győztes német csapatot szabálytalan váltás miatt diszkvalifikálták.

A cseh válogatott csapat ungvári mérkőzése. A cseh válogatott csapat hazafelé utaztatva Ungváron játszott egy mérkőzést a nálunk is vendégzerepelt UTK-val. A mérkőzés a cseh válogatottak 1:0 arányú győzelmével végződött. Farcának találjuk, hogy a cseh válogatott csapat klubcsapatokkal mérkőzik. Egyetlen szövetség sem ad engedélyt válogatott csapatának, hogy egyes klubokkal mérkőzzék, mert például éppen a cseh válogatottat érthette volna az a blamázs, hogy saját országában nem tud legyőzni egy klubcsapatot. A mérkőzés győztes gólya a játék utolsó perceiben esett. A cseh válogatott csapat egyébként ma Kassán vendégzerepelt. Ellenfele a CSSK-Törökös kombinált csapata lesz.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Péntek: Az éj királynője. (Operettújdonosság, 8-adszor. Bányász István főlépésével. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 464.)

Szombat: Hermelines nő. (Operettújdonosság, 5-ödször. Sümegi Ödön főlépésével. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 465.)

Vasárnap délután 3 órakor: Az a huncut kéményseprő. (Gyermekelőadás. Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 466.)

Vasárnap este 8 órakor: Az asszony verve jó. (Repriz, új betanulással és új szereposztással. Premierhelyárrakkal. Sorozatszám 467.)

A színházi iroda hírei

Hermelines nő — ötödször. Szombaton este ötödször adják Gilbert óriási sikerű új operettjét, a Hermelines nő-t, melyet négy zsufolt nézőtér tetszése avatott az idény legszenzációsabb eseményévé. A szombati előadásra a két vezető szerepet Kolbay Ildikó és Sümegi Ödön fogja játszani.

Éj királynője — Bányász Istvánnal. Holnap este a legmulatságosabb operette újdonosságok egyike, az Éj királynője kerül színpadra s Bányász István legparádésabb szerepét fogja benne vendégként játszani.

Gyermekelőadás és Asszony verve jó Két előadás lesz vasárnap a magyar színházban. Délután 3 órakor gyermekelőadás lesz, amikor olcsó helyárrakkal a „Huncut kéményseprő“ fog színpadra kerülni. Este 8 órakor népszínmű repriz lesz: Új szereposztással s Szentgyörgyi István főlépésével és új betanulással fogják előadni a régi híres népszínművek egyik leghatásosabbikát, amelynek sokat ígérő címe: Az asszony verve jó.

Bérlet hirdetés. A színház igazgatósága nyomatékosan és újlag kéri a régi bérletet, hogy vasárnapig okvetlenül jelentsék be igényüket, ha a jövő évadra is megakarják tartani bérlet helyeiket. Annyi sok új bérlet jelentkezett t. i., hogy a színház igazgatósága vasárnapon túl kénytelen azoknak az óhaját teljesíteni.

* Nem árt a köd, sár, eső, ha Brázay-sősborszeszt használ. Kapható mindenütt.

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R. T.
CLUJ—KOLOZSVÁR, PIAȚA UNIRII (VOLT PÖTER) 20 SZ.

elvállal
a külföld bármely piacára
kifizetéseket

napi vagy fix áron, vásárol devizát és effektív valutát a legelőnyösebb feltételek mellett

AB
FÜRDŐ

Ájánlhat

Palace H
Dr. Lak
Quisissan
Lakatos
Pension
nero, H
Savoy, H
nia), Pen
Pension
sion Qui

Ponzióárak 25 lírát
Felvilágosítást és
Bán

Legmodernebb k
Aut
raktarra érkezett

Telefon 81.
Mindennemű láda
és szízesített ré
készít és szállít
Sajovics é
Cluj, Strada Cer

CLA GLETER
első és legneve

Newy
Me

Bukares

Vezérképvis
ADOLF
Bukarest,

Legnagyobb k
tőnyő ellátás,
kajítottk.

ABBAZIA FÜRDŐSAISON

Ajánlható hotelek, szanatóriumok és penziók:

Palace Hotel, Nemes Kurhaus, Dr. Lakatos Hotel, Pension Quisisana, Villa Jeanette, Dr. Lakatos Hotel Bristol, Hotel Pension Breiner, Hotel Quarnero, Hotel Speranze, Hotel Savoy, Hotel Regina (Stefania), Pension Augusta, Hotel Pension Schweitzerhof, Pension Quita, Kurhaus Dr. Mahler

Penzióárak 25 lírától 45 líráig. — Elsőrangú ellátás. Felvilágosítást és prospektusokat ad Porrai Mihály, Bánát-iroda, Temeşvár

Legmodernebb kisautó, 1923 modell, négyüléses

Ego-Automobil

raktárra érkezett Emil Blaghoz, Cluj-Kolozsvár

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres

Mindenemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétszedett részben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron 1361

Sajovics és Lebovits fatereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernaui (volt Kajántól-ut) 1 szám

CLUJ-GUÉ TRANSATLANTIQUE

első és legnagyobb francia hajóstársaság

Luxuszózsók

Newyork, Cuba, Mexico-ba stb.

Bukarest, Páris, Havre utvonalon át

Vezérképviselőt Nagyrománia részére: **ADOLF SALOMON FIA** Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajuttok. Lloyd 1637 1541

PARISIEN ÁRUHÁZ

julius havi árjegyzéke:

Rövidáru osztály:

1 matring fehér D. M. C.	5.—
1 karika kutyafejű cérna 400 jard	11.—
1 gombolyag Perle	8.—
1 gombolyag iskola kötőpamut	7.—
1 matring Aida	28.—
1 gombolyag horgolócérna	11.—
1 pár női harisnya	28.—
1 pár női harisnya divatszínben	45.—
1 darab női ing	79.—
1 pár gyermekharisnya	12.—
1 darab divatöv	23.—
1 darab himzett zsebkendő	17.—
1 darab női alsósoknya	135.—
1 darab gyermekkötény	65.—
1 darab gyermek grenadinruha	110.—

Férfidivat osztály:

Férfi divating 2 gallérral I. minőségű	248.—
Férfi fehéring	195.—
Férfi apacing	248.—
Férfi alsónadrág, hosszú	110.—
Férfi zsebkendő	12.—
Férfi lágygallér	16.—
Férfi zokni	17.50
Férfi szalmakalap	190.—
Férfi posztókalap	204.—
Férfi nadrágtartó	28.—
Férfi fürdődress	90.—
Férfi fürdőnadrág	35.—
Férfi floring és nadrág	164.—
Férfi nyakkendő	12.—

Komot tenniszcipők, szandálok a legolcsóbb árban kaphatók.

Üveg és porcellánosztály:

Vizespohár	3.50
„Dux“ patent befőttesüvegek teljesen felszerelve	20.—
Ugorkásüveg, literenkint	3.—
Befőttesüveg, literenkint	2.—
Csésze aljjal, jóminőségű	25.—
Duplaerős tányér	20.—
Duplaerős desszert	15.—
6 személyes ebédlőkészlet	1357.—
6 személyes kávékészlet	480.—
6 személyes fekete kávékészlet	168.—

Mozsdókészletek, gyorsfőzők, vasalók stb. a legolcsóbb árban kaphatók.

Gyermekjáték osztály:

Gyermekjátékok, gyerekkocsik feltűnő olcsó árban. Ugyszintén bőröndök és utazókosarak.

Mindenki saját érdekében bevásárlás előtt tekintse meg áruházunk árait!!

Pályázati hirdetés.
A targonmuregi (marosvásárhelyi) izraelita hitközség iskolaszéke az újraszervezés alatt álló elemi iskolájánál betöltendő egy igazgató-tanítói és három rendes tanítói állásra ezennel pályázatot hirdet.
A pályázatban tanítóképesítő oklevéllel kiegészített elemi iskolai zsidó tanítók (lehetőleg nőtlenek) vehetnek részt, kik román állampolgárok és szigorúan vallásos életmódot folytatnak.
Az alkalmaztatás egyelőre egy próbaévre terjed. A javadalmazás kölcsönös megegyezés alapján nyer megállapítást.
Kellően felszerelt és a targonmuregi izr hitközség iskolaszékehez címzett pályázatok 1923 augusztus 1-ig nyújthatók be.
Targon M. Vásárhely 1923 június hó 28.
Orlik Nándor
iskolaszéki h. elnök

Villamostelepek
építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalkozó és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bályai-u.)
Ujonnan berendezett modern nagy gépjavitó- és tekerésműhely. Szakszerű javítások és áttekerések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Üzletáthelyezés
Moskovits Rózsika
(Au bon Marche) szalonját
Wesselényi M.-utca 3.
szám alá, az udvarba helyezte át

Vas- és faipari szerszámgépeket
és szerszámokat, benzín elektromotorokat és dynamókat, gépszíjakat, olajokat, gőz-, víz- és gázarmatúrákat, gázcsöveket és gázcsőidomdarabokat (fitting), szivattyúkat, továbbá műszaki és elektrotechnikai cikkeket a legszakszerűbben és legjobb minőségben szállítja 1544
TECHNIKA R.-T.
Targon-Mures
Sürgőnyeim: Technica. Telefon 3-36

Telefon inter-urban: 2-13 ELSŐ Sürgőnyeim: Juvaere Cluj
ERDÉLYRÉSZI
ÉKSZERÁRU GYÁR
Cluj-Kolozsvár,
Cal. Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 19
Van szerencsénk t. vevőinket értesíteni, hogy gyár és iroda-helyiségeinket
Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-u.) 19 sz.
alatti saját telephelyre helyeztük át.
Kérjük nb. megbízásainkkal továbbra is felkeresni, melyeket most még fokozottabb pontossággal teljesítünk. Lloyd 607 1368

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jelligés hirdetésekre semmiféle felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei bani bélyegköltés fizetendő.

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat: körleveleket cégkártyát levélpapírost számlát

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadima Nyomda Rt.

Ólomhamu körülbelül 150—200 kg jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

„Remington” írógép használható állapotban 6000 lejért eladó. Alku nincs. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Elköltözés miatt

teljesen új keményfából készült modern hálószoba berendezés, konyhabutorzat

eladó

Cím a kiadóban

Tanítónak ajánlkozok vidékre perfekt magyarul, németül, románul, kezdőknek franciát, angolul alaposan. **הוראה** tanító egyén. Levelek „Szerény” jelgére a kiadóba kéretnek. 5832

Családi villa, lehetőleg a város belsőjében, kerestetik megvételre. — Cím a kiadóban. 5837

Fűszer- és vaskészítéses forgalmas kisebb városban en-gross vevőkörrel, 1 szoba, konyhás lakással évi 4000 lej üzlet és lakbérrel, más vállalat miatt, esetleg áru nélkül is, átadó. Megkereséseket „Existencia” 25.000“ jeligével továbbít e lap kiadóhivatala. 5810

Gyógy-növényeket

kőrisbogarat és anyarozsót vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2.

Felső kereskedelmi iskolai tanár könyvelést tanít. Cím a kiadóhivatalban. 5837

Elcserélném belvárosi két szoba és mellékhatóságokból álló lakásomat külvárosi kertes lakással. Választ „Ráfizetek” jelgére a kiadóba kérek. 5803

Fiatall bórkereskedő segédet keresünk azonnali belépésre. Csakis elsőfajú bizonyítványokkal bírók pályázzanak. Román nyelvismerete megkívánatik. Fizetési igényeket feltüntetve ajánlatokat a kiadóhivatal „Börzakma” jelgelalatt továbbít

Schadchen, kik jobb vallásos családokban bejáratosak (esetleg cseh-szlovákiai összeköttetéssel), kéretnek címüket közölni „Művelt kereskedő” jelgére a kiadóhivatalba. 5824

Intelligens izraelita fiatalember, 27 éves hivatalnok, házasság céljából ismeretséget keres egy középmagas, szőke, vagyonos hölgygyel. Fényképpel ellátott leveleket „Boldog házasság” jelgére a kiadóba kér. 5841

Eladó egy világoskék crep marocin-ruha. Cím a kiadóban. 5839

Uj!

Megnyílt Nussbacher & Gidai festéküzlete Calea Regele Ferdinand 65. sz. Nagy választék mindennemű olajok, lakkok, zománcok és portestékekben. Minden színnyalatú festékek gyapjú, vászon- és selyemruháknak, valamint minden háztartási cikkeik. A n. é. közönség szíves pártfogását kerjük. 5834

Uj!

Ferenc József-ut legjobban helyen fekvő saroküzlethez társ kerestetik. Érdeklődni Ferenc J.-ut 65., üzletben. 5842

Divatáru üzleti raktári dobozokat megvételre keres Hercules, Str. Iulia Maniu 8. 5840

Talmud tóránkhöz segéd-melamedot keresünk. Tárgyai: Imádkozás és kezdőkkel című. Fizetése: Lakás, kitűnő vendorkoszt és havi 600 lej. — Cím: Krausz rabbi, Dicioșan-martin. 5843

PARFÜMERIE László & Comp. Babyháza

Cluj, Piața Unirii (Mátyás kir.-tér) 12.

Brennsbor-gyermekkoskik. Baby-kelengyék. Női fehérneműek. Kötöttárúk. Angol és francia cosmetika és parfümkülönlegességek. — Lloyd 1208

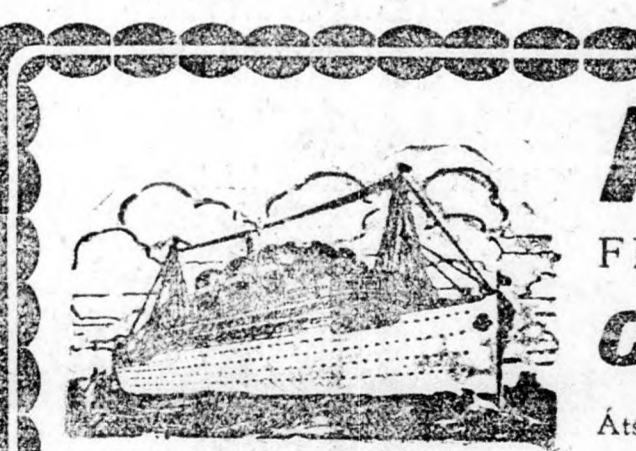
„Barzel” Cluj-Kolozsvár, Piața M. Vit. 13 Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

Sósav Ecetsav Kénsav

börgyártáshoz szükséges vegytermékek, Meister Lucius és Badische anilinek nagy tételben érkeztek **Kalmár Áruforgalmi R.-T.** fűszer-, festék- és gyarmatárkereskedés engros és detaliosztályába Cluj, Str. R. Maria (Deák F.-u.) 42

120 HP Langfelder gyártmányu compand condensatoros stabil gőzgép, 10 HP Máv. gyártmányu gőzlokomobil, Magyar Motor- és Gépgyár gyártmányu hidraulikus olajprés, 3-4 HP benzínmotor, Rádiósziták nagy teljesítménnyel, felvonók, raktárról azonnal szállíthatók. Hoffmann Sándor okleveles gépészmérnök gépműhelye, Cluj-Kolozsvár, Strada Săcuiașcă 2. szám

Nyugágyat

Legközelebb indulnak: „Madonna” július 9-én „Braga” augusztus 9-én „Canada” szept. 9-én

Fabre Line

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Constanța-Newyork

közvetlen hajójáratok minden hónapban. Átszállás nélkül. — Csak egy vizum (az amerikai) szükséges. Augusztus 1-től rendszeres hajójáratok

Constanța-Jaffa (Palesztina) és Marseille között.

Rendkívül kedvező feltételek. — Felvilágosításokat nyújt, prospektusokkal és hajójeggyel szolgál a

FABRE LINE S. A. R.

BUCUREȘTI, PASĂG, COMOEDIA

Bőr- vagy divatárkereskedéshez **keresek pénzes szakértő társat,** aki esetleg árut adna bizományba. A fővári üzlet dohánynagyüzem volt, tehát nagy vevőkörzsége van. Kain Samu, Teke, Kolozsmegye

DIANA

FÜRDŐ ÉS VIZGYÓGY-INTÉZET

szénasavas-fenyő kivonat, kén, só, villany, hőlép, nap stb. stb. fűrdőkkel. —

Vezető orvos: Dr. Porsche ideggyógyász

Mégis csak legjobb a

„RASOL IDEAL”

készítmény borotváló por, amely az ország legrégebbi gyártmánya

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4 és 1/2 kilogrammos szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kilogram vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 30.— kilogramonként. Hozzávaló csontkés darabonként lei 17 és 25

Óvakodjunk az ártalmas összetevőkből összeállított utáztatoktól. Csak az „Ideal” felírás a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József fodrász Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

Főelárusítóhelyek:

Glanczmann Adolf, illatszertár, Sighetul-Maramures Rosenzweig Jakab, illatszertár, Dej **vaiamini minden drogériában kapható.**

SZERKESZTŐSÉG HIVATAL ÉS I. Cluj, Kolozsvár, L. Pop (Brassai) Telefon: Szerk és kiadóhivatal Zs. N. Sz. — A kéziratok köz szerkesztőségnek zendők. Kézirat adunk vis

Cluj-Kolozsvár Julius

(Kolozsvár tőjtől.) A zsi jogát megvonó nyugtalanság. Ma már n szerü hadjá mert a számos zsi nyilvánosság hajsza nem felháborodá sőt az erde is mélyen politikáját. dalmakban kormányp valamenny zsidóság maguk rés. Az egész Erd mutatkozik jelezte a helyről é

Rosenberg A

(Ber Az itteni jelent a J a duisbur vetelték, nitse a n is részt k

a hidon megt robb

A merényletért a birodalmi kor is, mert a passzi merénylet is fak

Rosenberg

kezőket jelentett — Az eset tésekből ismeren ságoknak tilos v jelenniök és így tényállást. Kije abban az esetben résztvettek volna a német kormány

Az angol g P

London, jul det mondott, a kormány erősebb politikai láthatár felhő. A Ruhr-m berlain — Angli eredménye igazol szállás Franciaor ellenben ártott az

A dolog n

A Ruhr-ügy kez ezért bármennyi